

CO NÁS ZAJÍMÁ

dana navenení stojí až na samém konci v řadě golemů. První z nich, pokud tvůrčíme pověstem, spatřil světlo světa ve Španělsku nejméně o pět set let dřív, vzbudil tím všeobecné pobouření: První golem byla žena! Psal se rok tisíc a nějaké drobné, zkratka 11. století.

Z knihy
Hany Dosločilové
Golem a ti druzí

Ilustrace Gabriela Fátka

O zamířování
golemů vypovídá
také jedna z pověstí
v knize Hany Doslo-
čilové. Najdete ji na
www.haus.cz

překřikával slova složená z magických slabik. Když mimal golemovu hlavu poprvé, začalo tělo vysychat. Když kolem hlavy přešel poťetí, golem vydával teplo. Na popání žmul, a když ho Izák obešel posedmá, byl rozpálen jako pec.

Nato rabi Löw oslovil Jákoeba Chajima bez Sasona. „Jsi majim, voda,“ řekl mu. „Obědji golema sedmkrát zleva doprava.“

Jákob se vydal kolem golema opačným směrem než Izák a i on odkřikával průpověď, kterou mu rabi Löw pošeptal. Když minul golemovu hlavu poprvé, hliněné tělo ztratilo svůj rudý svit. Když kolem golema přešel poťetí, z golema stoupala pára a jeho trup zvlhl. Na popáté na hliněné hlavě vyrostly lasy a na prstech se objevily nehty, při sedmé obchůzce se tělo pokrylo kůží.

Poté golema obcházel sám rabi Löw znázorňující vzduch. Střídavě přecházel oběma směry a nakonec do golemových úst vložil pergamenový lístek, na kterém bylo napsáno nevyslovitelné Boží jméno. Muži se pak poklonili k východu, západu, jihu a severu a společně pronesli slova Božího učení: „I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v čůpě dech života.“

Jen co slovo život splýnulo z jejich rtů, golem se posadil. Oheň, voda a vzduch probudily jeho hliněné tělo a golem se poprvé rozhlédl. „Vstaň!“ přikázal mu rabi Löw. Golem poslechl a jeho tvůrce mu řekl: „Jmenuješ se Josef. Stvořil jsem tě, abys chránil Židy před každým nebezpečím, a budeš poslouchat každý můj rozkaz. Když tě pošlu do ohně, přijedeš tam. Když ti přikážu, aby ses vrhnul ze skály nebo skočil do hlubin oceánu, uděláš to!“

Golem přikývl, že rozumí, ale odpovědět nemohl. Stvořil ho člověk, ne Bůh, a proto v něm Boží světlo bylo zastíněno. Jinak se však golem od lidí ničím nelišil. Golema však nebylo možné ani zabít, ani zranit; jako zvířata, démoni a duchové viděl i to, co zůstalo očím lidí skryto. Když bylo třeba, vyhledal rabího Löwa, upozornil ho na úklady protivníků a moudrý rabín už věděl, jak nebezpečí zažehnat.

Tak se Židé dočkali svého dlouho očekávaného zachránce. Jen tři muži věděli, jak se do Prahy dostal, ale tisíce lidí mu vděčily za svůj klid.

Z knihy *Osobní život*

zeť – moudrý vládní úředník, jejím mužem je zrozen
Isak – staročeská dělnická mládež, asi 60 let

Leo Pavlát
Golemovy služby

Žena rabího Löwa Perl se starala o sedm dětí, pro samý shon nevěděla, co udělat dřív. Rabi Löw však své ženě jasně řekl: „Golema k domácím pracím nepoužívej!“ A tak Perl zastala všechno sama, i když jí často vrtalo hlavou, proč se musí golemových služeb zříct.

Jednou, před svátkem pesach, který připomíná vysvobození Židů z moci krutého egyptského faraóna, měla Perl obzvlášť napilno. Na pesach Židé jedí jen nekvašené chleby, takové, jaké si jejich předci brali na cestu z egyptského otroctví, a proto v domě nesmělo být nic kvašeného. Perl drhla podlahy, zametala, aby nikde nezůstal zapomenut ani kousek obyčejného chleba. Od rozednění do noci se nezastavila a tu si jednou po ránu všimla go-